

I

(Állásfoglalások, ajánlások és vélemények)

VÉLEMÉNYEK

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

88. PLENÁRIS ÜLÉS, 2011. JANUÁR 27. ÉS 28.

A Régiók Bizottsága előretékinő véleménye – Helyiéllelmszer-rendszerek

(2011/C 104/01)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- a helyiéllelmszer-rendszerek támogatják a helyi és regionális gazdaságot. Ezek a rendszerek létfontosságúak a hátrányos helyzetű területeken, ösztönző erővel bírnak a helyi lehetőségek kihasználására, illetve hozzájárulnak a nem eléggé ismert és gyakran elhanyagolt területekről kialakult kép javításához;
- a rövidebb elosztási csatornák azt jelentik, hogy a fogyasztók és a termelők szorosabb kapcsolatban állnak egymással. Így bizalmi kapcsolat jön létre, emellett a termékek közvetlenül nyomon követhetők a fogyasztók számára. A rövid elosztási csatornák ezenkívül egy alapvető szintű éllelmszer-önellátást is biztosítanak;
- a helyiéllelmszer-rendszerek környezeti előnyei abban rejlenek, hogy a termelési rendszerek fenntarthatóbbá válnak;
- az Európai Bizottságnak tehát:
 1. javasolnia kellene, hogy a tagállamok határozzanak meg helyiéllelmszer-rendszerek kifejlesztésére vonatkozó célokat a vidékfejlesztési stratégiájukban, amelyet a helyi és regionális önkormányzatoknak kell végrehajtani az EU és a tagállami hatóságok támogatásával;
 2. el kellene fogadnia a „helyi éllelmszer” és a „helyiéllelmszer-rendszerek” fogalmának meghatározását, és új logót kellene bevezetnie, és közös jelzést és rendszeridentitást kellene meghatároznia a helyi termékek számára; ezeket bele kell venni a mezőgazdasági termékek minőségére vonatkozó politikáról szóló szabályozásba;
 3. be kellene vezetnie egy közvetlen értékesítési rendszert a regisztrált helyi termékek számára, amelyet a tagállamok működtetnének helyi és regionális szinten;
 4. meg kellene vizsgálnia, hogy a közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló 2004/18/EK irányelv 26. cikke módosítható-e úgy, hogy a például iskolák, gondozó intézetek és közintézmények számára kiírt éllelmszer-beszerzési pályázatok esetében a „helyben termelt” jelző is a standard kiválasztási kritériumok közé tartozhat;

Előadó: Lenie DWARSHUIS-VAN DE BEEK (NL/ALDE), Dél-Holland tartomány végrehajtó tanácsának tagja

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

I. KIHÍVÁSOK ÉS CÉLKITŰZÉSEK

tekintettel arra, hogy a helyiéllelmiszer-rendszerekről szóló jelentés témáját tágabb kontextusba kellene helyezni, hangsúlyozni kívánja, hogy:

Élelmiszerek és mezőgazdaság az EU 2020 stratégia összefüggésében

1. a világnak ma sokféle komoly kihívással kell szembenéznie, ezek között van a népesség gyors növekedése, a vásárlóerő növekedése és az éghajlatváltozás;

2. ezek mellé társul még a fenyegető élelmiszer-, takarmány-, fosszilisenergiaforrás-, nyersanyag-, rost- és édesvízhiány, a fokozódó talajromlás és a biológiai sokféleség csökkenése, valamint a pénzügyi piacok összeomlásának, a politikai egyensúly felborulásának és a fegyveres konfliktusoknak az egyre növekvő kockázata;

3. az élelmiszer-biztonságra ezenkívül hatással vannak azok a világszerte jellemző tendenciák, hogy a lakosság vidékről a városokba költözik, a meglévő élelmiszer-termőterületek hozama javul, újabb és újabb területeket hódítanak el a természettől termelési célokra, új termelési típusokat fejlesztenek ki, és a bioüzemanyag-termelés és a városok terjeszkedése egyre több területet vesz el az élelmiszer-termeléstől;

4. a becslések szerint világviszonylatban az élelmiszerek 80 %-át helyben termelik és értékesítik. Az Európai Unióban ez az arány körülbelül 20 %;

Európai mezőgazdasági modell

5. a mezőgazdaságban nem beszélhetünk egységes európai modellről – mezőgazdaságunk számtalan alakot ölt, és ez a sokszínűség nagy értéket képvisel;

6. ahhoz, hogy a legjobbat hozzuk ki a plurális modellből, szorosabbá kell tennünk a mezőgazdaság és a fogyasztói elvárások közötti, valamint a gazdaságokban folyó termelés és a piacok közötti kapcsolatokat, legyenek azok helyiek, regionálisak vagy nemzetközies;

7. a plurális modellnek a helyiéllelmiszer-rendszer olyan kulcseleme, amellyel mind ez ideig nem foglalkoztunk eléggé, pedig hozzáférhető, strukturális és innovatív támogatásra szorul;

A mezőgazdasággal kapcsolatos európai célkitűzések

8. az európai mezőgazdaság elsődleges feladata az, hogy élelmiszert termeljen és biztosítson a tagállamok lakossága számára, szem előtt tartva a méltányos verseny és a környezetvédelem fontosságát, és azt, hogy az élelmiszereknek meg kell felelniük az élelmiszer-biztonságra, -minőségre és elérhető árakra vonatkozó egyéb szükséges követelményeknek is;

9. a mezőgazdaságnak és az élelmiszer-ellátásnak a jövőben takarékosabban kell bánnia a vízzel és a fosszilis üzemanyagokkal, kevesebb trágyát és növény-egészségügyi terméket kell alkalmaznia, diverzifikálnia kell, és intelligensebben ki kell aknáznia a növénytermesztés, az állattenyésztés, a szerves-hulladék-kezelés, a termelési hulladékok hasznosítása és a megújulóenergia-termelés közti szinergiákat;

10. a termelőknek tisztességesen meg kellene tudniuk élni a terményeikből, a jelenlegi rendszer azonban nem biztosítja sem az élelmiszerláncon belüli kiegyensúlyozott erőviszonyokat, sem pedig a megfelelő élelmiszerárakat és árreket;

11. a 2013 utáni közös agrárpolitikának helyre kell állítania az egyensúlyt a foglalkoztatás érdekében nyújtott, valamint azon támogatások között, amelyek a mezőgazdasági tevékenység fenntartását célozzák Európa összes termőterületén, különös tekintettel az érzékeny területekre, köztük a városkörnyéki területekre. Emiatt üdvözlendő, hogy az Európai Bizottság által a KAP 2020-ig vizsgált jövője kapcsán javasolt új prioritások a termőterületre helyezik a hangsúlyt;

12. a helyi és regionális önkormányzatok számára különösen releváns a helyiéllelmiszer-rendszerek kifejlesztése, mert az önkormányzatok fontos szerepet játszanak a vidéki gazdaság fenntartható fejlődésének meghatározásában, ösztönzésében és támogatásában, többek között azért, hogy megteremtik a helyiéllelmiszer-rendszerek számára kedvező feltételeket;

II. A HELYIÉLELMISZER-RENDSZEREK ELŐNYEI

rámutat arra, hogy:

A helyiéllelmiszer-rendszerek gazdasági előnyei

13. a helyiéllelmiszer-rendszerek témája nagyon fontos. Sokkal többről van itt szó, mintsem hogy a már széles körben ismert minőségi rendszerek körébe tartozó termékek mellett egy újabb európai helyi termékskálát kívánánk pozícionálni;

14. a helyi élelmiszer-rendszerek úgy támogatják a helyi és regionális gazdaságot, hogy munkahelyeket biztosítanak a mezőgazdaságban és az élelmiszer-termelésben, ideértve a feldolgozást, a forgalmazást, az értékesítést és a vele kapcsolatos szolgáltatásokat. Ezek a rendszerek létfontosságúak a központoktól távol eső vidéki, a városkörnyéki, a hegyvidéki, az érzékeny és a hátrányos helyzetű területeken, ösztönző erővel bírnak a helyi lehetőségek kihasználására, illetve hozzájárulnak a nem eléggé ismert és gyakran elhanyagolt területekről kialakult kép javításához;

15. ha a lakosság helyben, és helyben is termelt élelmiszereket költi a jövedelmét, ez a pénz a régióban marad és a szokásos kereskedelmi csatornákhöz képest erőteljes, háromszoros multiplikátorhatást fejt ki a helyi közösség regionális jövedelmére;

16. a helyi élelmiszer-rendszerekbe való beruházások a hátrányos helyzetű területek gazdasági fellendülését, a helyi termelők jövedelmének növekedését, az érdekeltek szorosabb együttműködését, a vállalkozó kedv élénkülését, a helyi piacok megnyílását, több munkalehetőséget, a költségek csökkenését, valamint a szolgáltatások és az áruellátás helyi szintjének megőrzését eredményeznek;

A helyi élelmiszer-rendszerek társadalmi előnyei

17. a rövidebb elosztási csatornák azt jelentik, hogy a fogyasztók és a termelők szorosabb kapcsolatban állnak egymással, valamint kölcsönösen ismerik és megértik egymást. A személyes ismeretség révén bizalmi kapcsolat jön létre, emellett a termékek közvetlenül nyomon követhetők a fogyasztók számára. A rövid elosztási csatornák ezenkívül egy alapvető szintű élelmiszer-önellátást is biztosítanak;

18. az autentikus, hagyományos, eredeti, fenntartható, szezonális vagy egyéb, a helyi lakosság által nagyra értékelt tulajdonsággal rendelkező helyi termékek kínálata erősíti a társadalmi kohéziót és a közösségi szellemet, és környezetbarát magatartásra ösztönzi a helyi közösséget. A helyi termékek értékesítési pontjai – például az árusítóstandok vagy szabadtéri piacok – sok esetben hozzájárulnak a fogyasztók, a termelők és az értékesítők társadalmi és szakmai szerepvállalásához;

19. amint azt a *Slow Food* (Egyél lassan) mozgalom a fenntartható élelmiszer-közösségekkel kapcsolatos filozófiája megfogalmazza, a fogyasztóknak alapvető joguk, hogy helyben termelt, ízletes és egészséges élelmiszerekhez jussanak. A mozgalom másik alaptétele, hogy az ilyen közösségeknek globális hálózatba kellene szerveződniük. A helyben termelt élelmiszerek árusításával a fogyasztók gyorsan friss termékekhez jutnak, ami hozzájárul a közegészség javításához azáltal, hogy sokoldalúvá teszi az étkezést és megőrzi az élelmiszerek organikus minőségét (melyet a hosszú távú tartósítási eljárások rontanak);

20. a globális élelmiszer-biztonságot elősegíti, ha az iparosított országokban fenntartják a helyi élelmiszer-termelési kapacitást. Ahhoz, hogy a terjeszkedő nagyvárosi területeken ki tudják elégíteni az élelmiszer-keresletet, bővíteni kellene a helyi, sőt a városi élelmiszer-termelést;

A helyi élelmiszer-rendszerek környezeti előnyei

21. a helyi élelmiszer-rendszerek környezeti előnyei abban rejlenek, hogy a termelési rendszerek fenntarthatóbbá válnak, csökkennek a szállítással összefüggő externáliák (az élelmiszerek szállítási útja), és lehetőség nyílik a szerves hulladékon, maradékanyagokon és megújuló energián alapuló körfolyamatok létrehozására;

22. minden élelmiszerhez tartozik egy távolságérték („food miles”), ami a termelés helyéről a fogyasztóhoz való szállításának távolságát jelzi, és a szállítás során keletkező széndioxid-kibocsátással arányos. Ez mind a friss, mind pedig a feldolgozott élelmiszerek (illetve azok összetevői) esetén megadható. A helyi élelmiszer-rendszerek csökkentik a helyi közösségek élelmiszer-szállítási igényeit;

23. egy helyi élelmiszerterméknek jó esetben kisebb a szénlábnyoma, mint egy hasonló importált terméknek. Ez az érték a termék életciklus-elemzésének elvégzése révén számítható ki;

24. egy helyi élelmiszer-rendszerben a termelők nagyobb valószínűséggel értékesítenek olyan terméket, amely egyedi tulajdonságai alapján megfelel az ottani fogyasztók elvárásainak. Ezek az egyedi tulajdonságok a fenntartható termelési körülményekkel, a biotermeléssel vagy termékhez kapcsolódó környezeti szolgáltatásokkal lehetnek összefüggésben;

25. a nagyon kis mennyiségben termelt vagy sajátos ízjellemzőkkel bíró termékek árusítását célzó piacok létrehozása hozzájárulhat a biológiai sokféleség fenntartásához és a kipsztulóban lévő gyümölcs- és zöldségfélék, valamint állatfajok fennmaradásához;

26. a helyi élelmiszer-rendszerek manapság a körkörös gazdasági rendszerekhez és egyéb olyan regionális kihívásokhoz köthetők, mint például a biohulladék-kezelés, a vízgazdálkodás, a termelési melléktermékek – például a hő – hasznosítása és a megújuló energia;

Az élelmiszer-ellátási lánc hibái

27. a helyi élelmiszer-rendszerek tisztességes jövedelmet biztosíthatnak a termelőknek, és helyreállíthatják az élelmiszerláncban belüli erőviszonyok egyensúlyát. Mivel a globalizáció és az élelmiszer-forgalmazás megnövekedett koncentrációja ahhoz vezetett, hogy a termelői költségek, a fogyasztói árak és a termelői árak növekedése elszakadt egymástól (1996 óta évi 3,6 %, 3,3 %, illetve 2,1 %), üdvözlendő a gazdák tárgyalóerejének javító rendszerek, például a rövid forgalmazási láncok;

A helyi termékekre vonatkozó aktuális politika

28. a mezőgazdasági termékek minőségére vonatkozó uniós politika olyan, a minőségi rendszerekre vonatkozó kritériumokat tartalmaz, amelyek segítségével a termelők regisztrálhatják termékeiket az oltalom alatt álló eredetmegjelölés (OEM), az oltalom alatt álló földrajzi jelzés (OFJ), a hagyományos különleges termékek (HKT) vagy a garantáltan biogazdálkodásból származó termékek rendszerébe. Ezekre a termék kategóriákra címkéket bocsátottak ki, amelyek csak a regisztrált termékekre kerülhetnek, az értékesítési célok támogatásának és a márkák védelmének érdekében. A termékeket általában nagy mennyiségben, számos csatornán keresztül és számos piacon forgalmazzák;

29. azok a régiók, amelyek most készítenek leltárt hagyományos, gasztronómiai és mezőgazdasági értékeikről, több tucat vagy akár több száz olyan helyi terméket tudnak felsorolni, amelyek bekerülhetnének egy professzionális helyi élelmiszerrendszerbe, arra viszont vagy nem alkalmasak, vagy nincs szükségük, hogy regisztrálják őket az OEM, az OFJ, a HKT vagy a biotermelési rendszerbe – bár egyesek a jövőben akár be is kerülhetnének. Üdvözlendő volna egy, a helyi termékeket támogató kiegészítő rendszer is;

III. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

megjegyzi, hogy

Korábbi ajánlás a helyi élelmiszertermékekre

30. a helyi élelmiszertermékekről a Régiók Bizottsága „A helyi termékek támogatása és védelme – ütdkártya a régiók kezében” című 1996. szeptember 18-i véleményében⁽¹⁾ már korábban is tett ajánlásokat, melyek többsége ma is érvényes;

31. rendkívül sajnálja, hogy a mezőgazdasági termékek minőségpolitikájáról szóló európai bizottsági jogalkotási javaslatok a Régiók Bizottsága számára kulcsfontosságú és a helyi termékek hasznosításával összefüggő két kérdésben – a hegyvidéki gazdálkodásban előállított termékek címkézése és a helyi piacokon történő közvetlen kistermelői értékesítés esetében – elmaradnak az eredeti tervezettől;

Definíciók

32. közös meghatározást kell kialakítani a „helyi élelmiszertermék” fogalmára. Mivel minden élelmiszert helyben termelnek vagy dolgoznak fel, megkülönböztető jellemzőket is meg kell határozni. A bonyolult regisztrációs és ellenőrzési eljárások elkerülése érdekében ezeknek világosnak és egyszerűnek kell lenniük;

33. a helyi élelmiszertermékeket:

1. helyben (a régióban) termelik;
2. a helyi/regionális vidékfejlesztési stratégiát támogató tényezőként kell felfogni;

3. az ésszerűség és a hatékonyság szem előtt tartásával a lehető legrövidebb úton juttatják el a fogyasztóhoz: a láncot legfeljebb a) a termelő vagy a helyi termelőszervezet, b) a kínálat és a kereslet összehangolásáért felelős fél, avagy felek szövetkezete, valamint c) a fogyasztó alkothatja;

4. értékesíthetik helyi kiskereskedelmi üzletben vagy szabadtéri piacon, helyi szerződés alapján, ugyanakkor – a „helyi élelmiszer” címke szabályainak értelmében – nem értékesíthetik egy kiskereskedelmi lánc központi felvásárlási osztályának;

5. a fogyasztóknak egy vagy több konkrét termékjellemezővel kínálják, ilyen lehet például az íz, a frissesség, a jó minőség, a kulturális motiváció, a helyi hagyomány, helyi specialitás, az állatjólét, a környezeti érték, az egészségi szempontok vagy a fenntartható termelési körülmények;

6. az ésszerűség és a hatékonyság szem előtt tartásával a fogyasztóhoz a lehető legközelebb értékesítik: a távolságok a terméktől, a régiótól és a körülményektől függően változhatnak, egy a lényeg: az értékesítési pontnak a fogyasztóhoz a lehető legközelebb kell lennie (ez azonban lehet 1 vagy akár 50 kilométer is);

7. egy helyi élelmiszer-rendszerhez kötik;

34. a fent említett rövid lánc a következőképpen állhat össze:

— a termelők mint fogyasztók, ahol a fogyasztók termelik meg saját termékeiket;

— a termelők és fogyasztók közti partnerség, ahol a fogyasztók a termelés kockázatait és hasznán is osztoznak a termelőkkel, és a termék közvetlen értékesítését írásos szerződéssel szabályozza;

— a közvetlen értékesítés a fogyasztóval kötött előzetes megalapodás nélkül, ilyen például a termelői piacokon, a rendszeres vagy időszakos helyi szabadtéri piacokon, valamint a gazdaság saját üzletében történő értékesítés;

— a helyi üzletekben vagy kollektív értékesítési mechanizmusokon, köztük az új médiumokon, például internetes platformokon keresztül történő termelői értékesítés, melynek révén a termény közvetlenebbül vagy könnyebben jut el a végső fogyasztókhoz, mint a hagyományos csatornákon keresztül;

35. a helyi élelmiszer-rendszer

1. vállalkozások és fogyasztók közti (B2C) rendszer;

2. olyan termékeket foglal magában, amelyeket az adott térségben vagy egy, az adott térségek szövetkezetéhez tartozó térségben helyben állítanak elő;

⁽¹⁾ CdR 54/96 fin.

3. egymással összefüggő folyamatok összessége, amely a termelőket összeköti a) a fogyasztókkal és b) a társadalommal, azaz a környezettel és a regionális gazdasággal;
4. számos, különféle szinteken – a mezőgazdasági üzem szintjétől az interregionális szintig – összekapcsolódó elemről áll. Ilyen elem többek között az élelmiszerek előállítás és feldolgozása, a forgalomba hozatal és a promóció, a márkapítés és címkézés, a fogyasztók és a társadalom bevonása, a kapcsolódó közjavak nyújtása, az elosztás és a szállítás, az egészségügyi és élelmiszer-biztonsági intézkedések, a hulladék- és energiakérdések kezelése, valamint az oktatás és képzés;

Az átfogó helyi élelmiszer-rendszer és a helyi élelmiszer-rendszerek bevezetése és fejlesztése

36. a vidékfejlesztésre vonatkozó jövőbeli stratégiai iránymutatásokban az Európai Bizottság javasolhatná, hogy a tagállamok határozzanak meg helyi élelmiszer-rendszerek kifejlesztésére vonatkozó célokat a vidékfejlesztési stratégiájukban, amelyet a helyi és regionális önkormányzatoknak kell végrehajtani az EU és a tagállami hatóságok támogatásával;

37. a helyi élelmiszer-rendszerekhez a legmegfelelőbb a partnerségi megközelítés, ezért támogatni kell partnerségek létrehozását, beleértve a fogyasztói partnerségeket is;

38. egy helyi élelmiszer-rendszer csak akkor lehet sikeres, ha átfogóbb és integráltabb perspektívában szemléljük, a tágabb helyi vagy regionális fejlesztési folyamatok részeként, illetve ha szerves részét képezi a helyi és regionális önkormányzatok proaktív, a területtervezést is magában foglaló politikájának. A helyi és regionális önkormányzatokat támogatni kell ebben, ehhez hasznos volna kidolgozni egy mintául szolgáló stratégiát és menetrendet. Egy ilyen rendszer a városi nyomásnak leginkább kitett övezetekben magába foglalhatna egy területhasznosítási stratégiát is, hogy megkönnyítse az új termelők letelepedését;

39. a helyi és regionális önkormányzatokra bízhatnák még a helyi élelmiszertermékek regisztrációjának jóváhagyását, annak engedélyezését, hogy a regisztrált termékek használhassák a „helyi termék” logót, valamint a nyomonkövetési tevékenységek elvégzését. Ezt a regionális érdekeltekkel, például egy LEADER-csoporttal, egy termelői szervezettel vagy egy kereskedelmi kamarával szoros együttműködésben végezhetnék. Az eredményeket az Európai Vidékfejlesztési Hálózat terjeszthetné, ellenőrizhetné és frissíthetné;

40. egy független nyomonkövetési rendszernek az alábbi elveket kellene követnie:

- a helyi termék-minőségi rendszerbe való felvétel követelményei teljesítésének értékelésekor mind a terméket, mind pedig a termelő vállalkozást vizsgálni kell, és az értékelést lehetőleg egy regionális bizottságnak kellene elvégeznie;

- technikai támogatás és a termelők tájékoztatása a kereskedelmi lehetőségekről, valamint a rendszerbe való belépés technikai feltételeiről;

- az évek során kérdőíves felmérések segítségével ellenőrzéseket kellene végezni, úgy, hogy a termékek, a vállalkozások és az ellátási lánc tagjai mind rendszeres ellenőrzésnek legyenek alávetve, akár a fogyasztóvédelmi egyesületek támogatásával is;

- az ellenőrzés eredményeképpen a termékek kizárhatók a rendszerből;

- a fogyasztók szándékos megtévesztése szabálysértésnek minősül;

41. a belső piacon biztosítani kell az elismert termékek szellemi tulajdonjogainak védelmét, szükség esetén tagállami beavatkozás előírásával;

42. a kereskedelem bővülése vagy a termék jó hírével való visszaélés esetén engedélyezni kellene, hogy a regisztrált helyi élelmiszertermékek magasabb szintű védelmet nyújtó rendszerbe kerüljenek, ilyen például az OEM, az OFJ, a HKT vagy a biotermelési rendszer;

Unió szinten meghozandó intézkedések és eszközök

43. adminisztratív, pénzügyi és gazdasági szempontból igencsak ajánlott javaslatot tenni egy olyan új uniós eszközre, amely kifejezetten a helyi élelmiszertermékek azonosítását és támogatását szolgálja;

44. a tipológia szempontjából a meghozandó intézkedéseknek az alábbiakra kellene irányulniuk:

- támogató környezet teremtése, ennek eszközei a jogszabályi, az intézményi és a szakpolitikai keret, a kutatás, az oktatás és a képzés;

- beavatkozás az ellátási láncba, például tanúsítás, marketing, promóció, köz-magán társulások és közbeszerzés révén;

- kísérletezés és/vagy fejlesztés, a kísérleti és demonstrációs kezdeményezések támogatásával és az eredmények terjesztésével és sokszorosításával;

- európai, nemzeti, regionális és helyi szintű forrásokból történő finanszírozás;

ehhez:

45. az EU-nak el kellene fogadnia a „helyi élelmiszerek” és a „helyi élelmiszer-rendszerek” fogalmának meghatározását;

46. az EU-nak új logót kellene bevezetnie, és közös jelzést és rendszeridentitást kellene meghatározni a helyi termékek számára; ezeket bele kell venni a mezőgazdasági termékek minőségére vonatkozó politikáról szóló szabályozásba. Az uniós logó használata az önkéntesség elvén alapul. A tagállamok és régiók jelenlegi minőségjelzései továbbra is érvényesek és használhatók maradnak. Minden tagállam a jövőben is jogosult lesz saját minőségjelzés bevezetésére régióin/tartományain belül;

47. az EU megkérhetné az Európai Vidékfejlesztési Hálózatot, hogy hozza létre a regisztrált termékek online adatbázisát;

48. az EU megkérhetné az Európai Vidékfejlesztési Hálózatot, hogy hozza létre a meglévő helyiélvmszer-rendszerek online adatbázisát, ahol az érdekelt felek rögzíthetnék a bevált gyakorlatokat;

49. az EU bevezethetne egy közvetlen értékesítési rendszert a regisztrált helyi termékek számára, amelyet a tagállamok működtetnének helyi és regionális szinten. A rendszer részét képezhetné a helyi élvmszertermékek promóciójának támogatása, maga a rendszer pedig a KAP második pillére, azaz a vidékfejlesztési politika 1. tengelyének körébe tartozhatna;

50. az EU intézkedést dolgozhatna ki arra, hogy támogassa a helyi és regionális önkormányzatokat, a termelői szövetségeket és ezek szövetkezeteit a helyiélvmszer-rendszerek létrehozásában, melynek keretében támogathatná a javasolt definíciókban megemlített tevékenységeket, köztük a kapcsolódó beruházásokat is. Ez az intézkedés a vidékfejlesztési politika 1. és/vagy 3. tengelye, illetve a LEADER-programok körébe tartozhatna;

51. az EU más alapokban, például az Európai Regionális Fejlesztési Alapban, az INTERREG-ben, az Európai Szociális Alapban és a kutatási keretprogramokban is lehetőségeket biztosíthatna a helyiélvmszer-rendszerek számára;

52. az egészség és az élvmszer-biztonság garantálása érdekében a termelésnek és a forgalmazásnak minden körülmények között meg kell felelniük az élvmszerekre vonatkozó jogszabályoknak és a kötelező higiéniai szabályoknak. Mivel azonban a helyi élvmszereket gyakran nem ipari körülmények között, illetve ipari módszerekkel állítják elő, a köztámogatás alternatív megoldásokra is kiterjedhet;

A közbeszerzésben rejlt lehetőségek

53. a közbeszerzés értéke az EU GDP-je 16 %-ának felel meg. Az Európai Közösséget létrehozó 1997-es szerződés 6. cikke előírja, hogy valamennyi környezeti és szociális célkitűzést be kell építeni az összes uniós politikába. A közbeszerzés fenntartható beszerzés is lehet, ha átfogóbb társadalmi, gazdasági és környezeti célkitűzések támogatására használják úgy, hogy hosszú távú előnyöket nyújtson. Ebből a szempontból a kormányok óriási vásárlóerejét fel lehetne használni a helyiélvmszer-rendszerek fejlesztésének előmozdítására;

54. az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló 2004. március 31-i 2004/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv kimondja, hogy mindig tiszteletben kell tartani az áruk szabad mozgásának elvét, azaz a helyi szállítók nem részesíthetők előnyben;

55. az irányelv azonban megengedi, hogy az árubeszerzésre irányuló közbeszerzési szerződésekkel kapcsolatos ajánlattételi felhívásokban külön feltételeket és kritériumokat szabjanak meg, amelyek vonatkozhatnak olyan konkrét szempontokra, mint a frissesség vagy a termelési körülmények;

56. ez már lehetővé teszi helyi beszállítók kiválasztását, Ennek ellenére arra kérjük az Európai Bizottságot, hogy vizsgálja meg, hogy az irányelv 26. cikke módosítható-e úgy, hogy a például iskolák, gondozó intézetek és közintézmények számára kiírt élvmszer-beszerzési pályázatok esetében a „helyben termelt” jelző is a standard kiválasztási kritériumok közé tartozhat;

57. felkérjük az Európai Bizottságot, hogy széles körben tegyen közzé részletes információt a már létező lehetőségekről;

58. felkérjük az Európai Bizottságot, hogy használja ki az egységes piacra vonatkozó új jogszabály adta lehetőséget, és pontosítsa, illetve egyszerűsítse a jelenlegi rendelkezéseket, hogy ezzel megkönnyítse a helyi hatóságok és helyi beszállítók dolgát.

Kelt Brüsszelben, 2011. január 27-én.

a Régiók Bizottsága
elnöke

Mercedes BRESSO